

Берназюк І.М.

Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського

ЗАХИСТ ПРАВА НА ПОВАГУ ДО ПРИВАТНОГО Й СІМЕЙНОГО ЖИТТЯ У ПРАКТИЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Статтю присвячено аналізу та узагальненню практики Європейського суду з прав людини у справах щодо захисту права на повагу до приватного і сімейного життя. Автором визначено поняття та зміст такого права у контексті його розуміння за європейським та національним законодавством. Обґрунтовано, що інформація про приватне та сімейне життя, що складає предмет захисту, є персональними даними особи конфіденційного характеру, та, відповідно, захист права особи на повагу до приватного і сімейного життя необхідно розглядати як захист персональних даних.

Аргументовано, що національне законодавство здебільшого оперує поняттям «захист персональних даних», однак не розкриває змісту права особи на невтручання у приватне та сімейне життя. Встановлено, що у Конституції України закріплене право особи на невтручання в особисте та сімейне життя, яке тлумачиться Конституційним Судом України як засаднича цінність, яка забезпечує автономне буття особи незалежно від держави, органів місцевого самоврядування, юридичних і фізичних осіб.

Проведено аналіз та охарактеризовано деякі рішення Європейського суду з прав людини у справах щодо захисту права на повагу до приватного і сімейного життя. Окреслено основні підходи суду до забезпечення захисту права на повагу до приватного і сімейного життя.

На підставі цього аналізу автором обґрунтовано, що у практиці Європейського Суду з прав людини у досліджуваній категорії справ застосовано головним чином широке тлумачення права на особисту недоторканність та повагу до приватного і сімейного життя, яке включає право на ім'я, право на конфіденційність особистої інформації, право на сімейне життя тощо. З'ясовано, що Європейський Суд з прав людини у рішеннях визнає порушення права особи на невтручання в особисте та сімейне життя у випадках, коли наявні окремі недоліки національного законодавства у сфері регулювання захисту відповідного права у зв'язку із встановленням непропорційного або такого, що не відповідає вимогам, які встановлені у демократичному суспільстві, втручання держави в право особи на повагу до приватного і сімейного життя.

Ключові слова: право на особисте та сімейне життя, персональні дані, захист права на повагу до приватного і сімейного життя, практика Європейського Суду з прав людини.

Постановка проблеми. Конституція України проголошує право кожного на захист від втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України. З метою забезпечення такого захисту не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди [1]. Таким чином, держава гарантує захист інформації про особу, що передбачає забезпечення конфіденційності самої інформації, встановлення правил щодо її збирання, зберігання та використання.

Водночас національні стандарти захисту права особи на невтручання в особисте та сімейне життя не повною мірою відповідають європейським вимогам, про що свідчать чисельні звернення громадян України до Європейського Суду з прав людини (ЄСПЛ) із заявами, в яких стверджу-

ється порушення статті 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р., що закріплює право на повагу до приватного і сімейного життя.

Водночас обов'язок держави створити належні умови для захисту досліджуваного права та привести національні стандарти такого захисту до європейських взятий Україною у зв'язку з підписанням Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (Угода про асоціацію України з ЄС) [2], а також наданням Верховною Радою України згоди на обов'язковість інших європейських актів [3; 4].

У зв'язку з цим виникає необхідність у проведеному аналізі та узагальненні практики ЄСПЛ

у справах щодо захисту права особи на повагу до приватного і сімейного життя з метою визначення європейських стандартів захисту відповідного права, які мають бути імплементовані у національне законодавство.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Окремі аспекти проблеми захисту права особи на невтручання в особисте та сімейне життя досліджували такі науковці, як М.В. Бем, В.М. Брижко, І.М. Городиський, О.С. Дяковський, Ю.І. Крилова, М.В. Різак та інші. Однак наразі недостатньо актуальних наукових робіт, присвячених дослідженню та узагальненню практики ЄСПЛ, у тому числі оновленої, у справах щодо захисту права особи на невтручання в особисте та сімейне життя.

Постановка завдання. Метою статті є проведення аналізу та узагальнення практики ЄСПЛ у справах щодо захисту права особи на повагу до приватного і сімейного життя. Для виконання цієї мети постановлено такі завдання: визначити поняття та зміст права на повагу до приватного і сімейного життя; провести аналіз практики ЄСПЛ у справах щодо захисту права особи на повагу до приватного і сімейного життя; узагальнити підхід ЄСПЛ до розуміння відповідного права та сформулювати на цій підставі європейські стандарти у сфері захисту такого права, які мають бути імплементовані до національного законодавства.

Виклад основного матеріалу дослідження.

У Рішенні Конституційного Суду України від 20 січня 2012 р. № 2-рп/2012 зазначено, що право на приватне та сімейне життя є засадничою цінністю, необхідною для повного розквіту людини в демократичному суспільстві, та розглядається як право фізичної особи на автономне буття незалежно від держави, органів місцевого самоврядування, юридичних і фізичних осіб [5].

Цивільний кодекс України (ЦК України) відносить право на невтручання в особисте та приватне життя до конституційних особистих немайнових прав, які перебувають під особливим захистом держави [6].

Важливо зазначити, що предметом захисту права особи на невтручання в особисте та сімейне життя є конфіденційність інформації про відповідну особу. Національне законодавство для позначення такої інформації оперує поняттям «персональні дані».

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про захист персональних даних» персональні дані визначаються як відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути

конкретно ідентифікована [7]. Аналогічне визначення поняття «персональні дані» міститься у ст. 11 Закону України «Про інформацію» [8], в якій це поняття ототожнюється з поняттям «інформація про фізичну особу», що фактично означає й тотожність понять «інформація про особисте та сімейне життя особи» та «персональні дані».

Питання про співвідношення зазначених понять може бути вирішено з урахуванням висновків, зроблених Конституційним Судом України у Рішенні від 20 січня 2012 р. № 2-рп/2012. Зокрема, у цьому рішенні зазначено, що інформацією про особисте та сімейне життя особи є будь-які відомості та/або дані про відносини немайнового та майнового характеру, обставини, події, стосунки тощо, пов'язані з особою та членами її сім'ї, за винятком передбаченої законами інформації, що стосується здійснення особою, яка займає посаду, пов'язану з виконанням функцій держави або органів місцевого самоврядування, посадових або службових повноважень. Така інформація про особу є конфіденційною. Збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди державою, органами місцевого самоврядування, юридичними або фізичними особами є втручанням в її особисте та сімейне життя [5].

Таким чином, можна зробити висновок, що відповідно до національного законодавства інформація про особисте та сімейне життя, що складає предмет захисту, належить до персональних даних особи конфіденційного характеру, та, відповідно, захист права особи на невтручання в особисте та сімейне життя необхідно розглядати як складник права на захист персональних даних. Тобто фактично поняття «інформація про особисте та сімейне життя особи» та «персональні дані особи конфіденційного характеру» у законодавстві застосовуються як тотожні.

Дещо інший підхід спостерігається у європейському праві. Так, право на повагу до сімейного і приватного життя гарантовано ст. 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. (Конвенція). Зокрема, відповідно до вказаної статті кожен має право на повагу до свого приватного і сімейного життя, до свого житла і кореспонденції. Частина 2 ст. 8 Конвенції визначає, що органи державної влади не можуть втручатись у здійснення цього права, за винятком випадків, коли втручання здійснюється згідно із законом і є необхідним у демократичному суспільстві в інтересах національної та громадської безпеки

чи економічного добробуту країни, для запобігання заворушенням чи злочинам, для захисту здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб [9].

Отже, основними елементами права на повагу до сімейного та приватного життя відповідно до ст. 8 Конвенції є: право на ім'я; право на конфіденційність особистих даних; право на сімейне життя. При цьому обов'язок держави – утримуватися від втручання у зазначені права особи, крім випадків, коли цього потребує захист національної чи громадської безпеки, захист прав та свобод інших осіб.

У рішеннях ЄСПЛ сформулювалась відносно стала практика стосовно гарантій захисту права особи на повагу до приватного і сімейного життя, яка, тим не менш, постійно доповнюється. Розглянемо деякі приклади рішень ЄСПЛ у справах, в яких визнається порушення ст. 8 Конвенції.

Окрему групу справ цієї категорії складають ті, в яких ЄСПЛ визнав, що окремі недоліки національного законодавства у сфері захисту права особи на повагу до приватного і сімейного життя можуть бути підставою вважати наявність порушення зі сторони держави ст. 8 Конвенції.

Так, в одному із рішень ЄСПЛ визнав непропорційним втручання держави у право на ім'я. Зокрема, у рішенні від 16 серпня 2013 р. у справі «Гарнага проти України» [10] ЄСПЛ визнав, що положення Цивільного кодексу України щодо зміни імені, прізвища та по батькові не виправдано обмежують особу у зміні по батькові. Суд встановив, що у порівнянні з «майже повною свободою» зміни імені або прізвища в Україні, обмеження на зміну по батькові не видаються належним чином та достатньою мірою вмотивованими національним законодавством. У цій справі суд також зазначив, що хоча зобов'язання щодо зміни імені особи може вважатися втручанням у приватне життя такої особи, відмову в наданні особі дозволу взяти нове ім'я не можна автоматично вважати таким втручанням. Визначаючи зміст права на ім'я, ЄСПЛ зазначив, що хоча мета статті 8 Конвенції головним чином стосується захисту особи від свавільного втручання державних органів, вона не лише зобов'язує державу утриматися від такого втручання, але й покладає на неї позитивні зобов'язання, властиві дієвій повазі до приватного та сімейного життя.

В іншому рішенні від 4 травня 2000 р. у справі «Ротару проти Румунії» ЄСПЛ встановив порушення ст. 8 Конвенції через той факт, що законодавство передбачало право збирати, записувати та зберігати в секретних файлах Служби розвідки

Румунії інформацію, яка може зашкодити інтересам національної безпеки, і не передбачало обмежень для Служби щодо здійснення цих повноважень. Серед іншого, в румунському законодавстві не було визначено вид інформації, яку можна обробляти. У зв'язку з цим не було дотримано вимогу «передбачуваності» закону [11].

У цій справі Суд дійшов висновку, що національне законодавство не визначає з достатньою чіткістю сферу і характер здійснення відповідних дискреційних повноважень, покладених на державні органи. Суд визнав, що зберігання і використання інформації щодо приватного життя заявника Службою безпеки Румунії здійснювалося не «згідно із законом». Уже сам цей факт є достатнім для того, щоб визнати наявність порушення статті 8 Конвенції. До того ж у цій справі встановлення цього факту позбавило Суд необхідності розглядати питання законності мети, з якою вживалися заходи, і визначати, чи були вони «необхідними в демократичному суспільстві» з огляду на припущення, що мета була законною [12].

До іншої категорії можна віднести справи, в яких ЄСПЛ визнав порушення ст. 8 Конвенції у зв'язку із встановленням непропорційного або такого, що не відповідає вимогам, які встановлені у демократичному суспільстві, втручання держави в право особи на особисте та сімейне життя.

Наприклад, справа «П.Т. проти Республіки Молдова» стосувалася розкриття інформації про те, що заявник є ВІЛ-інфікованим, у довідці про звільнення від проходження військової служби. Заявник скаржився, що він мав показувати цю довідку під час відновлення документів, що посвідчують особу, та в інших ситуаціях, наприклад, у разі подачі заяви на нову роботу. Заявник у цій справі є громадянином Молдови та має позитивний результат на ВІЛ. Військовий центр видав заявникові довідку, згідно з якою він звільнений від військової служби, після того, як лікарі підтвердили наявність хвороби. Довідка була видана на підставі модельного рішення уряду від 17 серпня 2005 року.

У цій справі у рішенні від 26 травня 2020 р. ЄСПЛ зазначив, що ані уряд, ані органи влади не навели жодної легітимної мети втручання у право заявника на недоторканність особистого та сімейного життя, оскільки розкриття інформації про хворобу заявника не мало жодного раціонального підґрунтя чи зв'язку з будь-якою легітимною метою, передбаченою статтею 8 Конвенції.

Крім того, Суд дійшов висновку, що персональна інформація про стан здоров'я не була

належним чином захищена від необґрунтованого розкриття. До того ж треті особи могли дізнатися про вид/тип хвороби, через яку заявника звільнено від військової служби, навіть якщо вони не мали явного інтересу в доступі до цієї інформації. Уряд також не пояснив, у чому була необхідність включати таку конфіденційну інформацію в довідку, яку могли запитувати за різних ситуацій / обставин, коли інформація про стан здоров'я заявника не була настільки важливою, наприклад, під час подання заяви про прийняття на роботу.

Таким чином, у зв'язку з непропорційністю втручання у право заявника ЄСПЛ констатував наявність порушення статті 8 Конвенції [13].

В іншій справі «Авілкіна та інші проти Російської Федерації» відповідно до встановлених обставин справи прокуратура вимагала від лікарів надати відомості, які містилися в медичних документах заявників, без їхньої згоди і за відсутності відкритого кримінального провадження. Ці дані, які містили лікарську таємницю, були передані.

У рішенні від 6 червня 2013 р. ЄСПЛ зазначив, що захист персональних даних, у тому числі медичних відомостей, має фундаментальне значення для реалізації особою гарантованого права на повагу до приватного і сімейного життя. Передача конфіденційних відомостей може серйозно вплинути також на соціальне становище та трудову зайнятість людей, оскільки це робить їх об'єктом наруги та можливих гонінь. У цій справі заявники не були підозрюваними за жодним кримінальним розслідуванням. Відтак Суд вирішив, що не було гострої соціальної потреби, яка б вимагала передачі відомостей, що становлять лікарську таємницю. Водночас можуть бути варіанти, якщо доведено, що національні інтереси мають більш серйозне значення [11].

У зв'язку з тим, що особисті дані пацієнта є складником його приватного життя, а збір прокуратурою відомостей щодо заявниць, які становлять лікарську таємницю, не супроводжувався належним захистом, що дозволяє запобігти передачі цих даних, а відтак порушенню принципу поваги до приватного життя заявниць, гарантованого статтею 8 Конвенції, ЄСПЛ дійшов висновку, що мало місце порушення статті 8 Конвенції з огляду на надання медичних документів заявниць для цілей прокурорської перевірки [14].

В окрему категорію можна віднести справи, в яких ЄСПЛ визнав порушення ст. 8 Конвенції у зв'язку з недотриманням державою та її органами порядку та строків зберігання особистої інформації про особу.

Зокрема, справа «Гогран проти Великої Британії» стосувалася скарги заявника на безстрокове зберігання його персональних даних (профіль ДНК (генетичний паспорт), відбитки пальців та фотографія) як особи, яка мала погашену судимість за перевищення норми допустимого рівня алкоголю в крові під час водіння транспортного засобу у Північній Ірландії. Заявника було затримано в жовтні 2008 року за водіння транспортного засобу з підвищеним рівнем вмісту алкоголю в крові (правопорушення, що карається позбавленням волі). Поліція також відібрала у заявника його фото, відбитки пальців та зразок ДНК. Пізніше заявник визнав себе винним, і на нього було накладено стягнення у вигляді штрафу разом із забороною керування транспортними засобами на строк 12 місяців. Його судимість була погашена у 2013 році, а у 2015 році за клопотанням заявника його зразок ДНК було знищено.

Однак поліцейська служба Північної Ірландії продовжила зберігати профіль ДНК, вилучений зі зразка ДНК заявника, відбитки пальців та фотографії. Заявник безуспішно оскаржив до національних судів невизначене терміном зберігання його персональних даних Службою.

У рішенні від 13 лютого 2020 р. у цій справі ЄСПЛ визнав непропорційний характер повноважень державних органів щодо збереження профілю ДНК, відбитків пальців та фотографії заявника як особи, засудженої за правопорушення, оскільки встановлення безстрокового терміну зберігання таких даних здійснено без посилання на серйозність правопорушення або необхідність безстрокового утримання та за відсутності реальної можливості перегляду справи, що свідчить про недотримання справедливого балансу між конкуруючими державними та приватними інтересами. У цій справі Суд зазначив, що держава зберігала дещо ширшу свободу розсуду щодо збереження відбитків пальців та фотографій, однак цього розширеного розсуду недостатньо для того, щоб зробити висновок про те, що збереження таких даних може бути пропорційним за обставин, які включають відсутність будь-яких відповідних гарантій, включаючи відсутність реального перегляду. На цій підставі констатовано порушення ст. 8 Конвенції [15].

Слід зазначити, що аналогічний підхід застосовано ЄСПЛ у рішеннях від 34 січня 2019 р. у справі «Кетт проти Великої Британії» [16], від 13 лютого 2020 р. у справі «Трайковські та Чиповські проти Північної Македонії» [17] та інших.

Зокрема, у рішенні від 34 січня 2019 р. у справі «Кетт проти Великої Британії» ЄСПЛ визнав

порушення ст. 8 Конвенції з огляду на те, що систематичний збір і зберігання інформації про заявника в доступній для пошуку базі даних становили втручання в його право на недоторканність приватного життя відповідно до ст. 8 Конвенції. Суд встановив, що таке втручання не було виправданим, оскільки база даних, в якій зберігалися дані, не забезпечувала достатніх гарантій дотримання його прав, оскільки обсяг бази даних може довільно коректуватися поліцією; дані зберігаються протягом надмірно тривалих періодів на підставі того, що вона загалом може бути корисною; окрім цього, ці дані підлягають автоматичній і ручній обробці [16].

У рішенні від 13 лютого 2020 р. у справі «Трайковські та Чиповські проти Північної Македонії» ЄСПЛ встановив порушення ст. 8 Конвенції, оскільки виявлено відсутність чітких законодавчих меж, які б врегульовували взяття, використання, обробку, зберігання та видалення зразків ДНК у Північній Македонії. Окрім іншого, Судом встановлено, що цілі, для яких зразки ДНК могли бути взяті та збережені, були сформульовані занадто широко, і що у відповідних положеннях національного законодавства не вказувалась тривалість зберігання зразків ДНК засуджених [17].

Висновки. Отже, право особи на невтручання в особисте сімейне життя означає гарантовану державою можливість збереження конфіденційності інформації про себе та членів своєї сім'ї, недопущення поширення та використання такої інформації без прямої та однозначної згоди особи, а також обов'язок держави утримуватися від втручання у зазначені права особи, крім випадків, коли цього потребує захист національної чи громадської безпеки, захист прав та свобод інших осіб.

У національному законодавстві право на невтручання в особисте та сімейне життя належить до конституційних особистих немайнових прав, які знаходяться під особливим захистом

держави, визнається засадничою цінністю та розглядається як право фізичної особи на автономне буття незалежно від держави, органів місцевого самоврядування, юридичних і фізичних осіб. При цьому предметом захисту є інформація про особисте та сімейне життя, що належить до персональних даних особи конфіденційного характеру, та, відповідно, захист права особи на невтручання в особисте та сімейне життя розглядається у національному законодавстві як складник права на захист персональних даних.

Основними європейськими стандартами щодо забезпечення захисту права особи на повагу до приватного і сімейного життя відповідно до практики ЄСПЛ є: 1) широке тлумачення права на повагу до приватного і сімейного життя особи, яке включає право на ім'я, право на конфіденційність особистої інформації, право на сімейне життя тощо; 2) гарантування права особи на захист, включаючи судовий захист, від порушення зі сторони органів державної влади її прав на приватне сімейне життя; 3) встановлення у національному законодавстві чітких вимог та меж втручання держави у відповідне право особи, включаючи винятки та обмеження права особи на повагу до особистого та сімейного життя; наявність окремих недоліків національного законодавства у сфері регулювання захисту відповідного права є порушенням ст. 8 Конвенції; 4) за загальним правилом, держава має утримуватися від втручання у зазначені права особи, крім випадків, коли цього потребує захист національної чи громадської безпеки, захист прав та свобод інших осіб; 5) у виняткових випадках допускається втручання держави у право особи на повагу до особистого та сімейного життя, однак таке втручання має бути пропорційним, забезпечувати дотримання справедливого балансу між конкуруючими державними та приватними інтересами та таким, що відповідає вимогам, які встановлені у демократичному суспільстві.

Список літератури:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: міжнародний документ від 27.06.2014. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011.
3. Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції: Закон України від 17.07.1997 № 475/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/475/97-%D0%B2%D1%80#Text>.
4. Про ратифікацію Конвенції про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних та Додаткового протоколу до Конвенції про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних стосовно органів нагляду та трансграничних потоків даних: Закон України від 6.07.2010 № 2438-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 46. Ст. 542.

5. Рішення Конституційного Суду України від 20.01.2012 № 2-рп/2012. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-12/paran51#n51>.
6. Цивільний кодекс України: Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
7. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>.
8. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
9. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: міжнародний документ від 04.11.1950. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
10. Гарнага проти України: рішення Європейського суду з прав людини від 16.08.2013, заява № 20390/07. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_960.
11. Власюк В., Куц-Карпенко А. Право на захист персональних даних: декілька прикладів із практики ЄСПЛ. Європейська правда. 2019. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/experts/2019/01/28/7092096/>.
12. Case of Rotaru v. Romania: decision of the European Court of Human Rights, 04.05.2000, № 28341/95. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/rus#%7B%22fulltext%22:%5B%22Rotaru%20v.%20Romania%22%5D,%22documentcollectionid%22:%5B%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22%5D%7D>.
13. Case of P.T. v. the Republic of Moldova: decision of the European Court of Human Rights, 26.05.2020, № 1122/12. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/ES062050>.
14. Case of Avilkina and others v. Russia: decision of the European Court of Human Rights, 06.06.2013, № 1585/09. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/rus#%7B%22fulltext%22:%5B%22Avilkina%20the%20Russian%20Federation%22%5D,%22documentcollectionid%22:%5B%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22%5D%7D>.
15. Case of Gaughran v. the United Kingdom: decision of the European Court of Human Rights, 13.02.2020, № 45245/15. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/rus#%7B%22fulltext%22:%5B%22GAUGHRAN%20v.%20THE%20UNITED%20KINGDOM%22%5D,%22documentcollectionid%22:%5B%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22%5D,%22itemid%22:%5B%22001-200817%22%5D%7D>.
16. Case of Trajkovski and Chipovski v. North Macedonia: decision of the European Court of Human Rights, 13.02.2020, № 53205/13 and № 63320/13. URL : <https://hudoc.echr.coe.int/rus#%7B%22fulltext%22:%5B%22Trajkovski%20and%20Chipovski%20v.%20North%20Macedonia%22%5D,%22documentcollectionid%22:%5B%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22%5D%7D>.
17. Case of Catt v. the United Kingdom: decision of the European Court of Human Rights, 24.01.2019, № 43514/15. URL : <https://hudoc.echr.coe.int/rus#%7B%22fulltext%22:%5B%22Catt%20v.%20the%20United%20Kingdom%22%5D,%22documentcollectionid%22:%5B%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22%5D%7D>.

Bernaziuk I.M. THE PROTECTION OF THE PERSON'S RIGHT TO NON-INTERFERENCE IN THE PERSON AND FAMILY LIFE IN THE PRACTICE OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

The article is devoted to the analysis and generalization of the case law of the European Court of Human Rights in cases concerning the protection of the right of a person not to interfere in private and family life. The author defines the concept and content of the right of a person not to interfere in personal and family life in the context of its understanding under European and national legislation. It is substantiated that the information about personal and family life, which is the subject of protection, is personal data of a confidential nature and, accordingly, the protection of the right of a person not to interfere in personal and family life should be considered as personal data protection.

It is argued that national law mainly deals with the concept of “protection of personal data”, but does not disclose the meaning of the right of a person not to interfere in private and family life. It is established that the right of a person not to interfere in personal and family life enshrined in the Constitution of Ukraine is interpreted by the Constitutional Court of Ukraine as a fundamental value that ensures autonomous existence of a person independently of the state, local governments, legal entities and individuals.

An analysis and characterization of some decisions of the European Court of Human Rights in cases concerning the protection of the right to privacy and family life has been carried out. The main approaches of the court to ensuring the protection of the right of a person not to interfere in personal and family life are outlined.

Based on this analysis, the author substantiates that in the case law of the European Court of Human Rights in the studied category of cases applied mainly a broad interpretation of the right to personal integrity and non-interference in private and family life, which includes the right to a name, the right to confidentiality of personal information, the right to family life, etc. It was found that the European Court of Human Rights

in its decisions recognizes the violation of the right of a person not to interfere in private and family life in cases where there are certain shortcomings of national legislation in the field of protection of the right, due to disproportionate or does not meet the requirements established in a democratic society, state interference in the right of a person to private and family life.

Key words: *right to private and family life, personal data, protection of the right to private and family life, case law of the European Court of Human Rights.*